

DIALOG

Cetățenii și Administrația Publică Locală
Satul BARDAR

Asociația Obștească
Inițiativa Social-Rurală

Volumul 1, Nr. 1

August, 2003

Motivele apariției acestei publicații

Informațiile despre serviciile publice reprezintă o modalitate de creștere a transparenței guvernării și a drepturilor cetățenilor la serviciile publice. Cetățenii sînt consumatori și clienți ai serviciilor publice, iar accesul la informație, documentare, consultanță și justiție facilitează dezvoltarea participării cetățenilor la adoptarea deciziilor care îi vizează.

Oferirea de acces la informații și educarea publicului cu privire la evenimentele importante este la fel de esențială ca și asigurarea oportunităților pentru ca cetățenii să-și exprime ideile și opiniile lor

față de administrație.

Cu acest scop, în cadrul proiectului "Informarea și participarea cetățenească – un instrument democratic de guvernare" este pregătit, editat și publicat trimestrial, un buletin informativ, ce reflectă relația dintre administrația publică locală (APL) și comunitate. Necesitatea unei astfel de publicații este condiționată de dorința de a face mai transparente rezultatele activității administrației publice locale (deciziile consiliului satec), de a informa membrii comunității asupra serviciilor de care beneficiază, a regulamentelor de care trebuie să țină seama,

procedurilor, pe care trebuie să le îndeplinească ambele părți.

În afară de aceasta, odată la două luni, sînt invitați consultanți calificați în domeniul juridic, asistenței sociale și administrației publice. Un lucrător al Centrului de Resurse Comunitar va duce o evidență a doleanțelor cetățenilor și, în caz de necesitate, vor fi invitați specialiști calificați din domenii specifice, de exemplu: drepturile femeii și copilului, finanțe și impozite etc.

Maria Brodesco,
Președintele ONG
"Inițiativa Social-Rurală"

Adresarea primarului s. Bardar către consăteni

Stimați consăteni!

Activînd în calitate de primar, m-am convins că nu toate problemele existente în localitate se pot rezolva cu succes. Pentru soluționarea lor, pe lângă multe altele, se cere de avut și o societate civilă sănătoasă. Aceasta presupune participarea conștientă a consătenilor la abordarea și găsirea de soluții optime pentru problemele cu care se confruntă comunitatea.

Este cunoscut faptul că Dumneavoastră dețineți puterea prin votul, ce îl oferiți, în ziua alegerilor, celor pe care îi considerați mai demni.

Practica vieții noastre ne arată că activismul D-stră se termină, spre regret, odată cu introducerea buletinului în urna de votare.

Eu vin cu propunerea de colaborare nu pe o zi și pledez pentru o activitate comună pe mai mulți ani. Acest lucru este real dacă vom avea aceleași principii:

- respect față de sine și semenii săi;
- demnitate de neam și de țară;
- poziție civică constructivă față de tot ce se desfășoară în localitate.

Continuare în pag.2

"Esența democrației o reprezintă un sistem de guvernare cu și pentru oameni".

(Abraham Lincoln)

În acest număr:

Motivele apariției acestei publicații	1
Adresarea primarului către consăteni	2
Interviu cu consilierii	3
Bugetul local și dezvoltarea comunitară	9
Prima ședință a Consiliului satec Bardar	10
Informații despre ONG Inițiativa Social-Rurală	12
Examinarea demersurilor cetățenilor	12

Informații necesare:

- Majoritatea consilierilor socot drept problemă primordială gazificarea satului;
- Ședințele Consiliului satec sunt deschise: orice sătean poate să asiste la ele;
- Experți invitați au zile de audiență în sat, odată la două luni. (Tel. 37-361)
- Consultantul ONG din cadrul Centrului de Resurse Comunitar Vă stabilește relații cu expertul solicitat (jurist, servicii sociale, finanțe).

Ședințele consiliului sătesc sunt publice și se vor desfășura cu ușile deschise. Fiecare consătean are dreptul la opinie!

Din adresarea Primarului satului Bardar către consăteni

Centrul de Resurse Comunitar a început activitatea în martie 2003, grație echipamentului acordat de către fundația Soros.

Până acum au trecut cursuri de utilizare a computerului și inițiere în Internet 50 elevi și 25 maturi, locuitori ai satului.

Doritorii să se înscrie la cursuri de utilizare a computerului și inițiere în Internet se pot adresa zilnic la consultantul Centrului. Tel. 37-361

Adresarea primarului s. Bardar către consăteni

...Continuare din pag. 1

La concret, în majoritatea cazurilor, primăria adoptă și emite o mulțime de acte sub formă de decizii sau dispoziții chemate să soluționeze diverse probleme de interes local, ce trebuie observate, formulate și pentru care urmează a fi cautate și găsite metode eficiente de soluționare, precum și resursele umane, financiare, materiale disponibile.

Eu văd cheia succesului activității primăriei nu în numărul de decizii sau dispoziții emise sau în calitatea lor, ci în necesitatea de a crea condiții reale de participare a fiecărui consătean la viața comunității.

Numai avînd o poziție civică activă se pot schimba lucrurile din satul nostru spre bine. În scopul ridicării activismului consătenilor la soluționarea problemelor din localitate, mă oblig:

- să țin permanent un dialog constructiv cu cetățenii, să fiu totdeauna la dispoziția dumnealor, ascultîndu-le observațiile, propunerile, doleanțele referitoare la comunitate și pe cele personale;
- să optez pentru crearea condițiilor ca orice consătean să poată să asiste la ședințele consiliului local, liber să-și expună punctul său de vedere asupra problemelor discu-

tate. Ședințele consiliului sătesc sunt publice și se vor desfășura cu ușile deschise. Fiecare consătean are dreptul la opinie;

- să asigur transparența activității primăriei prin instalarea panourilor în locurile publice, unde va fi afișată informația cu privire la programul ședințelor consiliului, problemele ce vor fi luate în dezbateră, deciziile și dispozițiile emise, mersul îndeplinirii măsurilor trasate, precum și despre banii cheltuiți în acest scop. Fiecare consătean are dreptul la informație;
- să creez condiții ca orice locuitor al satului să poată obține în primărie informația solicitată.

Consider că primăria există și trebuie să lucreze pentru oameni.

Exprim încrederea că această adresare va ridica nivelul interesului D-stră față de viața socială a satului, participarea mai activă în identificarea problemelor, găsirea de soluții optime, propuneri de implementare mai eficiente a măsurilor stipulate.

CONTEZ PE SUSȚINEREA DUMNEAVOASTRĂ!

*Primarul satului Bardar,
Grigore Căpățînă*

Întrebările adresate membrilor Consiliului

În cadrul unui interviu-express, membrilor Consiliului sătesc Bardar li s-au pus următoarele întrebări :

1. Care sînt cele mai arzătoare (stringente) probleme ale satului Bardar, în opinia Dumneavoastră?
2. Cum veți contribui personal la soluționarea acestor probleme ?
3. Ce măsuri concrete veți întreprinde, în calitate de ales al sătenilor, pentru ca cetățenii să participe mai activ în procesul de luare a deciziilor privind problemele locale?
4. Comunicați-ne scurte date biografice și despre experiența pe care o aveți .
5. Ce pasiuni aveți? Care este hobby-ul Dvs?

Interviu cu reprezentanții A.P.L.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Gazificarea localității;
- Aprovizionarea cu apă potabilă;
- Canalizarea;
- Utilizarea deșeurilor menajere;
- Construcția drumurilor;
- Menținerea în stare lucrativă a instituțiilor bugetare.

2. Contribuția personală:

Întru soluționarea problemelor numite este necesar de elaborat programul de dezvoltare și planul urbanistic al satului, de găsit posibilitățile de finanțare a proiectelor, de colaborat cu instituțiile Adminis-

trative Locale de nivelul doi, cu Administrația Centrală a Statului, cu ONG-urile și investitorii străini.

3. Participarea cetățenilor

De regulă, ședințele consiliului local sunt publice. La ele pot participa cetățenii satului și își pot expune punctul lor de vedere despre problemele discutate în cadrul ședințelor consiliului. Întru elaborarea planului strategic al satului este necesar de contactat cetățenii prin diferite metode : adunări pe mahalale, la locul de muncă, în cadrul ședințelor consiliului etc.

Primarul s. Bardar, Grigore Căpățînă

- 53 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională: primar al satului Bardar
- Pasiuni: animalele.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Construcția și perfecționarea sistemelor de apeduct existente;
- Construcția unui sistem de canalizare;
- Gazificarea satului;
- Împădurirea sectoarelor îndepărtate de sat, folosite nerațional: Bătoaia, Vâtcărău, Hedrugan;
- Descentralizarea bugetului agenților economici și consolidarea bugetului primăriei.

2. Contribuția personală:

Ma voi pronunța insistent, la ședințele consiliului, pentru atragerea

surselor bănești la rezolvarea problemelor primordiale.

3. Participarea cetățenilor

- Atragerea investițiilor de stat, a investițiilor prin intermediul FISM-ului, ONG-urilor și participarea nemijlocită, personală, a cetățenilor satului Bardar;
- Voi întocmi un plan de eliberare a titlurilor asupra terenurilor și bunurilor imobiliare pentru fiecare familie .

Viceprimarul s. Bardar, Dumitru Iovu

- 43 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională: economist-șef, viceprimar, inginer cadastral.

Mulțumire sponsorului

Asociația Obștească "Inițiativa Social-Rurală" aduce sincere mulțumiri agentului economic, deținător al magazinului "Grand Hall" pentru ajutorul material acordat copiilor invalizi din

famiile socialmente vulnerabile.

(Suma totală de 500 lei).

Au beneficiat de pachete:

1. Camensiuc Svetlana
2. Bivol Constantin
3. Iovu Veronica

4. Barbulat Viorica
5. Gutu Olga
6. Lașcu Aliona
7. TONU Valentina
8. TONU Svetlana
9. Plaiu Sergiu
10. TONU Olga
11. Iovu Maria
12. Balaur Maria

Servicii de înregistrare CD la Centrul de Resurse Comunitar. Tel. 37-361

Interviu cu reprezentanții A.P.L.

**Secretarul consiliului,
Alexei Tonu**

- 48 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
inginer-constructor
- Învăță la Academia de
Administrare Publică

**Consilier,
Tamara Tonu**

- 36 de ani, educă fiu, 12 ani
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
director, liceul teoretic
"Aurel David"
- Pasiuni: florile, călătoriile.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- ecologică și sanitară;
- conduita și disciplina cetățenilor, îndeosebi a copiilor;
- urbanistică, neadmiterea ridicării construcțiilor neautorizate;
- combaterea sărăciei, lucrul cu copiii din familiile social-vulnerabile;

2. Contribuția personală:

În primul rînd, să fiu eu personal disciplinat, să nu admit încălcarea regulilor de sanitarie în sat, în al doilea rînd, fiind în postură admi-

nistrativă, să cer și să contribui la rezolvarea problemelor în cauză.

3. Participarea cetățenilor

Voi fi corect în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, punînd pe primul plan îndeplinirea întocmai a legislației țării.

Este foarte importantă informarea cît mai largă a cetățenilor cu privire la problemele existente și implicarea lor la soluționarea nemijlocită a acestor probleme.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Asigurarea condițiilor optime de desfășurare a procesului educațional în Liceul Teoretic „Aurel David”;
- Gazificarea satului;
- Ameliorarea stării sanitare a satului;
- Înviorarea vieții culturale a satului.

2. Contribuția personală:

- Finisarea implementării M.P. „Reparația capitală a liceului” cu suportul F.I.S.M.-ului;
- Înaintarea problemei privind reparația capitală a blocului claselor primare și crearea unui sistem autonom de încălzire în

blocul claselor de liceu;

- Atragerea donatorilor și sponsorilor;
- Obținerea implementării proiectelor în parteneriat cu ONG-urile;
- Valorificarea relațiilor de colaborare în cadrul școlilor asociate UNESCO.

3. Participarea cetățenilor

- Organizarea ședințelor de părinți și punerea în discuție a problemelor referitor la funcționarea liceului;
- atragerea cetățenilor în implementarea diferitor proiecte;
- colaborarea cu A.P.L., agenții economici din teritoriu.

Graficul consultațiilor experților invitați la Centrul de Resurse Comunitar

LUNA	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
ZIUA	29	24	17	14	12

Adăugător, se furnizează informații de interes comunitar: despre evenimente în care urmează să fie implicată comunitatea, informații pentru organizațiile non-guvernamentale (în sat sunt 4 ONG). Tinerii și adulții pot afla despre oportunități de stagiere: programe de finanțare a business-ului sau costul studiilor universitare și postuniversitare peste hotare, participarea la seminare și conferințe, evenimente culturale și sportive, festivaluri, etc.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Situația ecologică catastrofală (fântînile, gunoiștile, canalizarea..);
- Reparația capitală a liceului;
- Gazificarea satului;
- Aprovizionarea cu apă a tuturor cetățenilor.

2. Contribuția personală:

Participînd la elaborarea unui program strategic de dezvoltare a satului.

Înaintînd inițiative în cadrul consiliului, privind soluționarea

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Finisarea lucrărilor de reparație a liceului;
- Reparația și menținerea în stare satisfăcătoare a drumurilor;
- Iluminarea drumurilor principale în timp de noapte;
- Aprovizionarea locuitorilor satului cu apă potabilă.

2. Contribuția personală:

- participînd la ședințele Consiliului sătesc Bardar.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Aprovizionarea cu apă potabilă;
- Sistema canalizării;
- Gazificarea satului;
- Reparația casei de cultură;
- Reparația și construcția drumurilor prin sat;
- Construcția unui centru pentru organizarea nunților.

2. Contribuția personală:

Reieșind din posibilitățile financiare ale primăriei – pozitiv.

problemelor stringente ale satului.

3. Participarea cetățenilor

- contribuirea la organizarea adunărilor cu cetățenii, adunări pe mahalale;
- discuția nemijlocită cu oamenii;
- informarea cetățenilor despre lucrul consiliului.

**Consilier,
Grigore Răileanu**

- 40 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
locșitor al Directorului
General, S.A.Vinăria Bardar
- Pasiuni: sport, vânătoarea

3. Participarea cetățenilor

- Examinarea și discutarea deciziilor luate la Consiliul sătesc;
- Participarea cetățenilor în activitatea de realizare a deciziilor Consiliului.

**Consilier,
Oleg Plugaru**

- 34 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
maistru, S.A.Vinăria-Bardar
- Pasiuni: sport, electronica

3. Participarea cetățenilor

- Informarea cetățenilor despre deciziile luate de către consiliu.
- Aducerea la cunoștința cetățenilor a măsurilor planificate pentru discuții în cadrul consiliului și aflarea opiniei lor pe marginea acestor probleme.

**Consilier,
Grigore Răileanu**

- 40 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
director S.R.L."Dulejeni"
- Pasiuni: franceza

**Consilier,
Nicolae Dogot**

- 43 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
inginer-mecanic,
S.A. Vinăria Bardar
- Pasiuni: Auto-moto, foto

**Consilier,
Ion Plugaru**

- 34 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
șef secție,
S.A. Vinăria Bardar
- Aptitudini: computer

**Consilier,
Simion Plugaru**

- 54 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
director SRL

Interviu cu reprezentanții A.P.L.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Reparația capitală a Liceului Teoretic „Aurel David”;
- Aducerea în ordine a gunoiștilor din raza satului;
- Aprovizionarea cu apă arteziană în sat;
- Reparația drumurilor din sat (pentru vara anului 2003)

2. Contribuția personală:

În componența comisiei învățământ și medicină de efectuat un control în Liceul Teoretic „Aurel David” asupra

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Gazificarea satului;
- Aprovizionarea cu apă potabilă a populației satului;
- Organizarea colectării gunoiului;
- Lipsa unui complex sportiv pentru copii și tineri;
- Reparația drumurilor;

2. Contribuția personală:

Problemele menționate sînt de o importanță globală și necesită implicarea echipei de consilieri precum și a persoanelor cu funcții de decizie

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Aprovizionarea satului cu apă;
- Gazificarea satului;
- Amenajarea și curățenia satului;

2. Contribuția personală:

Personal, voi lua parte la toate proiectele pentru dezvoltarea satului.

mersului lucrărilor de reparație. De ținut această întrebare sub control strict.

De efectuat regulat raiduri la gunoiști și, după necesitate, de luat măsuri pentru a le aduce în stare bună. După cerințele cetățenilor și plîngerile lor, de efectuat controale asupra aprovizionării cu apă și de făcut ședințe cu specialiștii competenți pentru proiectarea schemelor noilor linii-conducte.

3. Participarea cetățenilor

Întîlniri cu cetățenii satului și efectuarea lucrului la lămurire.

pentru soluționarea lor. Totodată, personal, voi înainta propuneri cu scopul de a soluționa aceste probleme. De asemenea, voi acorda atenție atragerii surselor extrabugetare necesare soluționării problemelor menționate.

3. Participarea cetățenilor

- Informarea populației;
- Implicarea persoanelor competente în unele activități;
- Solicitarea propunerilor.

3. Participarea cetățenilor

- Voi lămuri locuitorilor care sunt problemele satului, care sunt deciziile consiliului, pentru ca fiecare cetățean din Bardar să ia parte la rezolvarea problemelor urgente ale satului.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Gazificarea satului Bardar;
- Amenajarea gunoiștilor;
- Reparația drumurilor;
- Asigurarea cu apă potabilă a tuturor cetățenilor.

2. Contribuția personală:

Participând la dezbateri în cadrul lucrărilor consiliului;

Participând nemijlocit la îndeplinirea unor misiuni în calitate de specialist în domeniul respectiv;

Contribuind la implementarea unui program, ce ar duce la economisirea

resurselor energetice, cu atragerea investițiilor străine;

Înaintînd inițiative în cadrul consiliului, privind soluționarea problemelor stridente ale satului.

3. Participarea cetățenilor

- convorbiri cu grupuri de oameni din diferite mahalale în scopul convingerii cetățenilor în participarea nemijlocită la soluționarea problemelor;

- dezbateri publice mai frecvente privind doleanțele tuturor cetățenilor;

- elaborarea în comun a unui plan general de dezvoltare social-culturală a satului Bardar.

**Consilier,
Grigore Tonu**

- 56 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională: lăcătuș, energetician, S.A. Vinăria Bardar
- Pasiuni: radioelectronica

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Proiectarea și construcția unui sistem de canalizare, lipsa căruia, în legătură cu extinderea rețelelor de aprovizionare cu apă, poate duce la alunecări și la afectarea apelor potabile în fântîni;
- Starea sanitară;
- Starea drumurilor;
- Gazificarea satului.

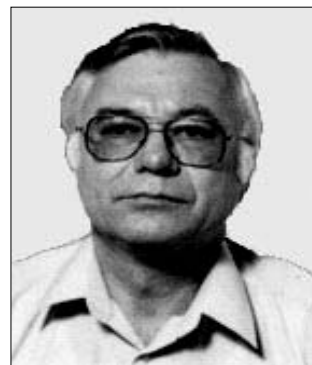
2. Contribuția personală:

Voi insista ca problemele respective să fie puse în discuție și

asupra lor să se lucreze la concret, căutîndu-se pîrghii, mecanisme și surse de finanțare.

3. Participarea cetățenilor

- Voi propune ca consiliul nou ales să-și introducă în practica sa de lucru măsuri, ce ar spori gradul de informare la maxim, ar spori gradul de responsabilitate și ar șterge indiferența cetățenilor față de tot ce îi înconjoară și ce se petrece.

Consilier, Boris Duca

- 50 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională: președintele C.A., S.A. Vinăria Bardar
- Pasiuni: vânătoarea.

1. Cele mai arzătoare probleme:

- Cea mai arzătoare problemă în sat și, în general, în Moldova, este aceea că tineretul pleacă în străinătate la o muncă silnică, prefăcîndu-se în robi, pierzînd toate drepturile de cetățean.

2. Contribuția personală:

Personal mă voi strădui ca fiecare tînar de la 18 până la 35 de ani care ar vrea să se ocupe de un anumit

business, să aibă acces la un credit cu rata dobînzii minimală.

3. Participarea cetățenilor

- Participarea activa a cetățenilor la ședințele consiliului.

**Consilier,
Vasile Tonu**

- 50 de ani, căsătorit
- Studii medii speciale
- Activitatea profesională: Întreprinzător

**Consilier,
Margareta Luchiță**

- 44 de ani, căsătorită
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
medic coordonator, Cen-
trul de Sănătate Bardar
- Preferințe: lectura

**Consilier,
Pavel Demian**

- 55 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
dir.adj., L.T."Aurel David"
- Pasiuni: lectura, călătoriile

**Consilier,
Petru Plugaru**

- 40 de ani, căsătorit
- Studii superioare
- Activitatea profesională:
director al Î.D.T. Bardar
- Pasiuni: sport, vânătoarea

Interviu cu reprezentanții A.P.L.

I. Cele mai arzătoare probleme:

- Morbiditatea mare, cauzată de tuberculoză, printre locuitorii satului Bardar;
- Lipsa unui staționar sau, cel puțin, a unui staționar de zi în sat;
- Lipsa căldurii în sat;

2. Contribuția personală:

Conlucrând mai activ cu consilierii și conducătorii întreprinderilor din sat pentru rezolvarea problemelor în cauză.

3. Participarea cetățenilor

Mă voi strădui să discut mai mult cu locuitorii problemele pe care le avem.

Cu ajutorul financiar al primăriei, am organizat Punctul medical de urgență, iar cetățenii trebuie să participe la asigurarea continuității și durabilității funcționalității lui.

I. Cele mai arzătoare probleme:

- Îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale bugetarilor (medici, profesori, lucrători din sfera culturii);
- Instalarea conductelor de apă și gaz;
- Ameliorarea calității mediului ambiant: fântâni, drumuri, gunoiști;
- Ridicarea nivelului intelectual și cultural al sătenilor (școală, biblioteci, radiou local).

2. Contribuția personală:

- Sensibilizarea organelor de resort (primărie, întreprinderi, întreprinzători);
- Interpelări către organele superioare (Consiliul raional, Parlament etc);
- Lucrul individual cu sătenii (adunări generale, convorbiri explicative, examinarea în perspectivă a problemelor concrete).

3. Participarea cetățenilor

Instalarea unui post de radio local

I. Cele mai arzătoare probleme:

- Situația sanitaro-epidemiologică și ecologică;
- Aprovizionarea populației cu apă potabilă;
- Implicarea tineretului în viața social-culturală a satului.

2. Contribuția personală:

- Participând activ la ședințele consiliului, pentru a analiza și a rezolva problemele enumerate.

3. Participarea cetățenilor

- Măsuri de lămurire referitor la necesitatea participării cetățenilor la înaintarea problemelor de ordin social față de primărie;
- Necesitatea participării la ședințele consiliului, ce sunt deschise, în vederea soluționării problemelor satului.
- Aceasta va ajuta consiliul să ia acele decizii, ce sunt solicitate de către cetățeni.

Bugetului local și dezvoltarea comunității

Stimați cititori,

Echipa Asociației Obștești „Inițiativa Social-Rurală” a hotărât, ca începînd cu numărul dat al buletinului informativ “Dialog”, să inițieze o rubrică, destinată familiarizării cititorilor cu scopul și importanța bugetului local, pentru dezvoltarea comunității.

Întrebările puse pe parcurs, de către cititori, la adresa Asociației, vor fi readresate unui expert în administrația publică, răspunsurile fiind publicate pe paginile buletinului nostru.

Fiecare cetățean, care dorește să cunoască modul de colectare a impozitelor și taxelor, trebuie să studieze bugetul local.

Totodată cetățeanul are ocazia să observe modul în care sunt folosiți banii săi în cadrul comunității, cît de bine sunt aceștia administrați de consilierii aleși în acest scop. Bugetul local este expresia politicii administrației locale, mai

bine spus, a consiliului local care îl aproba și care, prin puterile pe care le are, puteri delegate de către cetățeni, poate influența direcția politicii comunitare - direcția acțiunilor care trebuie desfășurate în cadrul comunității.

Bugetul concentrează o estimare a cheltuielilor propuse în scopul acțiunii comunitare și indică sursele, veniturile, necesare pentru a le finanța.

Este știut faptul că fiecare activitate a administrației locale înseamnă, în cele din urmă, bani, iar singurul element comun, bugetul, cuprinde toate aceste informații.

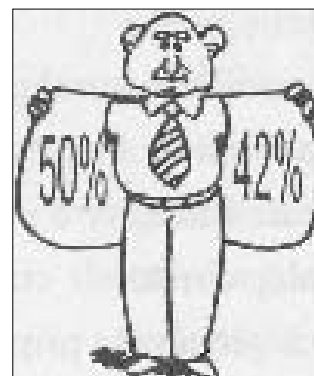
Un bun cetățean este un cetățean informat. Un bun cetățean trebuie să dețină un rol important în formarea politicii generale, influențînd procesul de luare a deciziilor publice.

Din moment ce bugetul este instrumentul, prin care se comunică și se planifică acțiunile ad-

ministrației locale, conducătorii acesteia ar trebui să facă un efort deliberat pentru a implica cetățenii în procesul de elaborare a proiectului de buget local. Astfel, cetățenilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a-și exprima opinia cu privire la programele și politicile curente, la calitatea serviciilor publice, la principalele probleme ale comunității.

Bugetul local cuprinde două capitole principale: veniturile și cheltuielile. Acestea reprezintă estimarea veniturilor și, respectiv, a cheltuielilor pe care administrația le poate efectua pe parcursul unui an.

Pentru că administrația localității dvs. s-a angajat să vă consulte în procesul de elaborare a bugetului pe anul 2004, redăm în continuare câteva dintre prevederile bugetului 2003, aprobate în ședința Consiliului din 25 iulie 2003.

Cheltuielile prevăzute în Buget trebuie să corespundă veniturilor.

Urmărind bugetul local, cetățeanul poate să descopere care sînt obiectivele și prioritățile administrației locale, obiective care pot sau nu, să fie în concordanță cu nevoile stringente ale comunității.

Statele de personal

ale primăriei satului Bardar, aprobate în ședința din 25 iulie, 2003:

Din surse bugetare

Primarul	1
Viceprimarul	1
Secretarul	1
Contabil -șef	1
Inginer cadastru	1
Perceptor	1,5
Grefier	0,5
Dereticătoare	1
Paznic	2

Din surse bugetare disponibile:

Evidența militară	1
Metodist pe sport	1
Grefier	0,5
Conducător auto	1
Specialist pe protecția civilă	0,5
Energetic	0,5
Antrenor fotbal	1
Antrenor volei	1
Paznic cimitir	1
Paznic stadion	1
Măturător	1

Despre aprobarea bugetului și statelor de personal ale primăriei s. Bardar pe anul 2003

DECIZIA Nr.06/1-2 25 iulie 2003

Consiliul sătesc Bardar
a DECIS:

01. Se aprobă bugetul primăriei satului Bardar pentru anul 2003 la venituri și cheltuieli în mărime de
1704600 lei.

02. Se aprobă statele de personal ale primăriei satului Bardar conform listei, ce se anexează.

03. Se rectifică bugetul primăriei Bardar la cheltuieli în suma de 5 000

lei cu alocarea mijloacelor bănești în mărime de 3 000 lei la serviciile telefonice și 2 000 lei la procurarea rechizitelor de cancelarie.

Președintele ședinței:
Boris Duca
Secretar: Alexei Tonu

Prima ședință a consiliului sătesc Bardar din 17 iunie, 2003

Lista consilierilor Consiliului sătesc Bardar

Nume   Telefon

1. Duca Boris
37379
2. Dogot Nicolae
37939
3. Luchița Margareta
37420
4. Plugaru Oleg
37999
5. Plugaru Simion
37682
6. Plugaru Ion
37434
7. Plugaru Petru
37334

În cadrul Consiliului sătesc Bardar activează:

- **Grupul pentru achiziții publice și patru comisii consultative de specialitate:**
- **Comisia bugetară**
- **Comisia administrativă**
- **Comisia învățământ și medicină**
- **Comisia ecologico-sanitară și de urbanism**

Ședința a fost deschisă de dna Zinaida Iovu, președintele Consiliului electoral de circumscripție Bardar, care a informat noii aleși ai poporului despre rezultatele alegerilor locale din 25 mai 2003.

D-ei a menționat că în cadrul scrutinului local au fost aleși 13 consilieri.

A fost ales primarul satului Bardar în persoana d-lui Grigore Căpățină.

Atât campania electorală, votarea, cât și determinarea învingătorilor au decurs într-o atmosferă calmă. Încălțări ale legislației nu au avut loc. În continuare d-na Iovu a dat citire Hotărârii judecătii privind validarea consilierilor și a primarului. Înmînându-le mandatele, dna Iovu i-a felicitat pe aleșii poporului și le-a dorit succese în activitate întru binele

comunității.

Lucrările primei ședințe au fost prezidate de dl. Grigore Tonu, cel mai în vîrstă consilier, fiind asistat de cel mai tânăr consilier, dl. Ion Plugaru.

ORDINEA DE ZI:

1. **Cu privire la alegerea viceprimarului.** Raportor: G.Căpățină – primarul s.Bardar.
2. **Cu privire la constituirea comisiilor consultative de specialitate.** Raportor: G.Căpățină – primarul s.Bardar.
3. **Cu privire la ridicarea mandatului de consilier.** Raportor: A.Tonu – secretarul consiliului s.Bardar.

S-A EXAMINAT:

1.Despre alegerea viceprimarului.

Primarul s.Bardar, dl. G.Căpățină, în luarea de cuvînt, a spus că în baza Legii Administrației Publice Locale, art.31, satele și orașele au câte un primar și un viceprimar.

Viceprimarul este propus de primar și desemnat cu majoritatea voturilor din consilierii aleși. În temeiul celor expuse d-lui a propus ca în funcția de viceprimar să fie numit dl. D.Iovu, născut în 1960, la moment angajat al primăriei în funcția de specialist în reglementarea regimului funciar, ales consilier local în alegerile din 25 mai, 2003.

S-A DECIS:

Se numește în funcția de viceprimar al s.Bardar dl.Dumitru Iovu.

Pro – 10
Contra – 2
Abțineri – 1

2. Despre comisiile consultative de specialitate.

Consilierii au examinat problema, propunînd ca în componența grupului pentru achiziții publice să activeze și primarul satului, iar în componența comisiei administrative să activeze viceprimarul. S-au făcut și alte propuneri, astfel încît din componența ambelor comisii fac parte cîte cinci membri.

S-A DECIS:

Se aprobă formarea a patru comisii consultative de specialitate și a grupului pentru achiziții publice în componența a cîte cinci membri, ce vor activa în cadrul Consiliului sătesc Bardar.

a) Componența grupului de lucru pentru achiziții publice și evaluarea lucrărilor

- Căpățină Grigore
  - Tonu Vasile
  - Raileanu Grigore Dionis
  - Plugaru Oleg
  - Raileanu Grigore Dumitru
- Pro – 12
Contra – 0
Abțineri – 1

Membrii Consiliului sătesc Bardar, aleși în cadrul alegerilor locale din 25 mai, 2003

b) Comisia bugetară

- Plugaru Petru
- Raileanu Grigore Dionis
- Duca Boris
- Raileanu Grigore Dumitru
- Plugaru Ion

Pro – 13
Contra – 0
Abțineri – 0

c) Comisia administrativă

- Iovu Dumitru
- Tonu Grigore
- Dogot Nicolae
- Plugaru Simion
- Tonu Tamara

Pro – 13
Contra – 0
Abțineri – 0

d) Comisia învățământ și medicină

- Tonu Tamara
- Luchiță Margareta
- Dogot Nicolae
- Iovu Dumitru
- Plugaru Oleg

Pro – 12
Contra – 0
Abțineri – 1

e) Comisia ecologică-sanitară și de urbanism

- Plugaru Simion
- Iovu Dumitru
- Luchiță Margareta
- Tonu Vasile
- Tonu Grigore

Pro – 13
Contra – 0
Abțineri – 0

3. Despre ridicarea mandatului de consilier al consiliului sătesc Bardar

Secretarul consiliului dl. A.Tonu a informat consilierii prezenți că mandatul de consilier este incompatibil cu funcția de primar și viceprimar, conform Legii privind statul alesului local, Art.7 al.1, p."d". La moment, situația îl vizează numai pe dl. D. Iovu, care cade sub incidența Legii alesului local. Deoarece d-lui a dat acordul să ocupe funcția de viceprimar, cerînd să i se retragă mandatul de consilier, consiliul local, în temeiul Legii Administrației Publice Locale Art.18. p.2, e în drept să-i ridice mandatul.

S-A DECIS: Se ridică mandatul de consilier d-lui D. Iovu în legătură cu numirea lui în funcție de viceprimar.

Pro – 13
Contra – 0
Abțineri – 0

Președintele ședinței,
Grigore Tonu

Adresa noastră:

Str. Aurel David, 50
Satul Bardar, r. Ialoveni, Primăria
MD-6811, Republica Moldova

Tel/Fax: +268-37361
Mobil: +294-71568
Email: dialog@irural.hypermart.net

O comună unită - un trai mai decent!

Ne găsiți pe WEB la adresa
<http://irural.hypermart.net>

Acest material a fost realizat de Asociația Obștească "Inițiativa Social-Rurală" - organizație non-guvernamentală, de tip non-profit, apolitică, cu caracter civic, a carei misiune este consolidarea democrației în Republica Moldova prin edificarea societății civile.

Proiectul "Informarea și participarea cetățenească – un instrument democratic de guvernare" prevede:

- Apariția a 4 ediții ale buletinului "Dialog" (trimestrial).
- Servicii de informare, documentare și consultanță în cadrul Centrului de Resurse Comunitar, oferite de consultanți invitați, specialiști în domeniul asistenței sociale, administrației publice (odată la 2 luni).
- Serviciile unui consultant-recepționist. El informează cetățenii despre zilele de consultanță ale specialiștilor invitați, îndeplinește funcția persoanei de contact cu organele de asistență socială, ajută la formularea cererilor. Pe lângă activitățile realizate, el va tine evidența petițiilor cetățenilor, adresate în zilele de audiență, concomitent, informându-i despre etapa la care se află.
- Toate serviciile de consultanță, oferite în cadrul acestui program sînt GRATIS. Consultantul-recepționist este accesibil în fiecare zi în localul Centrului de Resurse Comunitar.

Nota: Mulțumim reprezentanților Administrației Publice Locale din satul Bardar pentru informațiile furnizate necesare realizării acestui buletin.

Deciziile Consiliului sătesc Bardar din 25 iulie, 2003

Despre demersurile cetățenilor.

Consiliul a DECIS:

01. Se permite procurarea pământului aferent construcției magazinului din Cotună de proprietarul acestuia, Pisica Ioana.

02. Se trimite spre examinare suplimentară la comisia administrativă cererea cetățenilor Plămădeală Iurie și Mărză Vitalie pentru determinarea posibilității vinderii unui teren din preajma "Teascului", tra-seul Hâncești - Chișinău.

03. Se refuză cererea cet. Bojoga Alexei din motive care prevăd accesul egal și liber tuturor persoanelor pentru a presta servicii de

comercializare.

04. Se scoate la licitație pentru arendă un sector de teren situat pe drumul ce duce pe lângă "Luminița" la deal, lângă fosta brigadă agricolă nr.1

05. Se trimite spre examinare la Comisia Administrativă cererea cetățeanului Luchița Ion cu privire la cumpărarea unui sector de pământ de lângă gospodăria cet. Plugaru Tudor.

06. Se amîna examinarea cererii cet. Plugaru Petru în privința procurării sectorului alăturat proprietății lui, pîna la ședința următoare cu prezentarea avizului de către Comisia Administrativă și în prezen-

ța solicitantului.

07. Se examinează legalizarea construcției pe terenul, solicitat în procurare, de Plugaru Petru, în comun cu problema procurării sectorului.

08. Se numește tutore al cet. Cârlan Elena, invalid gr.I, verișoara ei, Carasân Eudochia

09. Se alocă suma de 5 000 lei (cinci mii lei) pentru construcția unei fîntîni în mahalaua din "Vălicica" de sus.

10. Se scoate la licitație o odaie din apartamentul unde a locuit Spătaru Leonid.

Președintele ședinței:
Boris Duca

Buletinul informativ "DIALOG" a fost îngrijit de echipa ONG ISR:

Maria Brodesco,

Director de proiect,
Tamara Tonu, redactor
Mariana Oprea, machetare
Iulia Tonu, voluntar
Svetlana Macovei, asistentă

Această ediție apare cu sprijinul financiar al Guvernului Statelor Unite ale Americii prin intermediul programului "Granturi mici pentru susținerea inițiativelor democratice".

Opiniile publicate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția Guvernului SUA.

Publicat la tipografia Vadim SP, str. Miron Costin 7, Chișinău.
Tiraj 1000.

© Inițiativa Social-Rurală,